

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrtleta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrtleta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 16. maja 1866.

Gospodarske stvari.

Priporočilo tkavskih ščetíc.

„Novice“ so že večkrat kmetiškim našim gospodarjem na srce govorile, naj nekoliko opustijo pridelovanje žita, ker mu je cena zmiraj nizka in mu tudi veliko poskočila ne bode, zato, ker so nas železnice pomaknile blizo ogerskim in hrvaškim deželam, kjer se prideluje sila veliko žita. Svetovali smo tedaj, naj se kmetovavci naši poprimejo obilnejšega pridelovanja klaje, živinoreje, sadjoreje, murbo- in sviloreje, pridelovanja sladkorne pese, hmelja in sploh tacihih pridelkov, s katerimi se mora kupčija začeti domá ali v druge dežele, — sploh tacihih pridelkov, da kmetovavec zmore velike davke in da more še živeti od zemljišča svojega.

Al pri tem je treba dobro prevdariti: kaj da more vsak po svoji zemlji in po svojem kraju z dobičkom pričeti, da izpod kapa ne pride pod ploho.

Štajarskim gospodarjem je ena tacihih rastlin dobro znana, in to je tkavska ščetica ali ščetka ali veliki striček (Weberkarde, dipsacus fullorum), ker po časniku štajarske kmetijske družbe se je 1863. leta čez 18 milijonov pridelalo teh ščetek (glavic), ktere rabijo tkavci in sukarnji. Ako se tisoč (tavžent) teh glavíc prodá po 1 gold. in pol, iznaša ta pridelek 27.000 gold., ki jih dežela skupi eno leto.

Ker omenjeni časnik „Wochenbl. der steir. LWG.“ po obilnih skušnjah popisuje pridelovanje tkavskih ščetíc, podamo ta poduk tudi mi našim gospodarjem. Tako-le se glasi:

Kakor se pridelovanje svile (žide) najbolj izplačuje, ako se bolj na malo gospodar ž njim peča, tako se splačuje tudi pridelovanje tkavskih ščetíc ne na prevelicah prostorih, ampak bolj na malih, zakaj pridelovanje to hoče imeti veliko pridnih rok in veliko skrbi.

Tkavska ščetica ali veliki striček je dveletna rastlina, ktera zahteva močno zemljo, pa ne take, da bi jo bil gospodar še le pred setvijo tega semena pognojil, zato naj se seje to seme še le tretje leto po močnem frišnem gnojenji.

Rahla peščena zemlja ni dobra za ščetice, pa tudi prav težka, mokra ilovična ne. Najbolj jim tekne peščena ilovnata zemlja.

Najbolje seme je francozko, ktero se zmiraj gotovo dobro dobiva od trgovca gosp. Franceta Roča, ki ima svojo štacuno za sukno v Gradcu na voglu ulic, ki se „Murgasse“ imenujejo in kateri štacuni se pravi „pri belem križu“ (zum weissen Kreuz); tudi c. k. kmetijska štajarska družba ga ima.

V nekterih krajih sejejo to seme sušca meseca, včasih še na sneg, ali do srede malega travna na njivo,

kjer je zimska pšenica ali rž vsejana; zadnja leta so ga tudi začeli sejati v vrste (kakor po žnori) in kadar je vreme suho, ga z valarjem povalijo, da se seme bolje na zemljo pritisne. Da je bolje, ako se seme v vrste seje in ne po širocem, je gotovo; vrste se delajo, kakor pri turšici, po 2 čevlja saksebi.

Bolje pa je seme sušca meseca ali v prvi polovici malega travna sejati na dobro pripravljeno grêdo in tako sajenic (flanc) si izrediti kakor pri zelji itd. Take sajenice se potem malega srpana (julija), velicega srpana (avgusta) ali septembra (kimovca) presadé na dobro pripravljeno, močno njivo v vrste (kakor zelje) po 1 čevlji narazen; med vrsto in vrsto pa naj ostane za 2 čevlja prostora. (Dal. prih.)

Gospodarska skušnja.

* Tudi bčele imajo svoje zajednice ali nametnice, to je, živali, ki se zaredé v njihovem životu kakor pri drugi živini in človeku. Francozki naravoslovec Duchemin je po dveletnih skušnjah našel zajednice (parasite) v bčelah, ki se zaredé od cvetočih sončnih róz, kadar bčele v njem nabirajo prah za med. Zdravilo, kako se preženó zajednice, ni nobeno znano.

Obrtniške stvari.

Cesarska postava o rudarskih davkih.

1. dne malega srpana (julija) letošnjega leta zadobi moč nova postava, ktera ima rudokopstvu (rudarii) nekoliko polajšati breme.

Ta postava zapoveduje to-le:

1. Po postavi od 28. aprila 1862 je moral, kdor je hotel slediti po kaki rudi in da bi najdel kak nov rudnik, za vsako tako sledstvo plačati vsako leto 20 gold. Ta nova postava od 29. sušca letošnjega leta znižuje to davščino od 20 na 4 gold.

2. Ob enem se po tej postavi tudi za vsak enojni odmerek (Bergwerksmass) davšina od 6 gold. 30 kr. zniža na 4 gold.

3. Davek od dohodkov rudarskih v dovoljenih odmerkah železnih in svinčenih rudnikih se od 1. januarja 1866. do konca leta 1870. zniža od 5. odstotkov (percentov) na 3 odstotke čistega dohodka.

4. Dohodnina (davek) od rudnikov sploh se vpridhodnje ima odmerjati za vsako leto po tem, kakoršen je poprejšnje leto čisti dohodek bil.